

ABC voor kerkenwerk op trefwoord

Versie januari 2026

A

Administratie

Voor veel zaken over lief en leed geldt dat de leden van het pastorale team de weekbrief en de kerkbode, Kruispunt, moeten lezen, de mutaties die 'hun' gemeenteleden aangaan in de eigen administratie aanpassen en daarnaast, ten aanzien van de betrokkene(n), handelend optreden. Ze ontvangen van de ledenadministratie maandelijks een update van alle ledenmutaties.

Ambtsdragers, procedure nieuwe ambtsdragers

Gedurende het hele jaar kunnen gemeenteleden gevraagd worden om ambtsdrager te worden. Ze moeten wel lid zijn van onze gemeente.

September:

De bevestiging vindt plaats in September, tenzij er tussentijds een nieuwe ambtsdrager wordt gevonden

De nieuwe ambtsdragers dragen een rode corsage. De afgetreden ambtsdragers dragen een witte corsage en krijgen een boekje aangeboden. De scribe regelt met de predikant de gang van zaken in deze dienst. N.B. zie verder 'Voorgesteld'.

Attenties

De vraag die vaak gesteld wordt is, wanneer neem je iets mee en wat neem je mee? Hieronder een aantal richtlijnen:

Geboorte:

Een bezoekje en een boekje o.i.d. door de jeugdwerker

Jarigen vanaf 85 jaar:

Een bezoekje, kaartje vanuit het pastorale team. Jarigen staan, in de regel, maandelijks in Kruispunt vermeld.

100 jarigen krijgen een mooi boeket bloemen. Geen 100 rozen meer, dit is niet handig.

Huwelijksjubilea 50 en 60 etc.: Een bezoekje door de bezoekdames met een attentie. Een bezoekje of een kaartje van het pastorale team. Er is een lijst met jubilea beschikbaar.

Ingekomen gemeenteleden:

Een 1e bezoekje door de ouderling met een inschrijfformulier, een folder en eventueel een 'oude' Kruispunt. Geen attentie, dat doen de bezoekdames. Zie ook Nieuw Ingekomen Gemeenteleden.

Avondmaal

Het avondmaal wordt verschillend gevierd. In de Flambou is, met uitzondering van Witte Donderdag, een zittende viering. Het college van diakenen heeft een groot aandeel in deze diensten en zij stemmen de verschillende taken onderling af, ook de koster wordt hierbij betrokken. Binnen de diaconie is een draaiboek. Er zit 1 ouderling en 1 diaken met de predikant achter de tafel.

Het avondmaal in januari heeft een experimenteel karakter en is met de band in een gezamenlijk ontmoetingsdienst.

B

Belijdenis

Wanneer er belijdeniscatechisanten zijn en er een dienst wordt gepland vraagt de betrokken predikant aan de betrokken ouderling(en) om bij het laatste gesprek voor de belijdenisdienst aanwezig te zijn en te fungeren als ouderling van dienst. De scriba regelt rode corsages en attenties. De belijdeniscatechisanten worden 2 weken voor de dienst op de weekbrief vermeld en worden 1 week van tevoren afgelezen.

Bezoekdames ook wel genoemd OGG = Ons groot gezin

Dit zijn een aantal dames die werken als tweetal binnen een afgesproken gedeelte van de gemeente. Deze commissie werkt zelfstandig. Dat wil zeggen ze werken op eigen initiatief, maar kunnen worden ingezet vanuit het pastorale team.

- Ze bezoeken de nieuw ingekomen gemeenteleden met een boekje, 'de Bijbel in één dag'.
- Ze bezoeken echtparen bij een huwelijksjubilea 50- en 60 jaar en meer met een attentie.

Bloemendienst

De bloemen uit de kerkdienst gaan naar:

Zieken die thuisgekomen zijn uit het ziekenhuis, langdurig zieken thuis en ouderen/alleenstaanden. Dit wordt vermeld op de weekbrief en genoemd bij de mededelingen in de kerk. De maker van de weekbrief vult in wie de bloemen van de zondag krijgt. Zo nodig is er overleg met de bezoekdames.

Na de kerkdienst zorgt de dienstdoende diaken ervoor dat de bloemen bezorgd worden. Aan de bloemen wordt een kaartje gehecht waarop de predikant de tekst van de preek schrijft. Papier en kaartjes liggen in de kast van de diaconie, Flambou en in de consistorie van de Doarpstsjerke. Naast de bloemen wordt ook de weekbrief meegenomen.

C

Consistorie gebed

Aan het begin van elke dienst, doet de ouderling van dienst een consistoriegebed.

(een gebed waarin een zegen over de dienst wordt gevraagd etc. en dit kan thuis op een papier geschreven zijn om dan later te worden voorgelezen.)

Bij een begrafenisdienst is deze gewoonte wel eens afwijkend, afhankelijk van de (gast)predikant en familie. In deze situatie van tevoren even overleggen wat er wordt gewenst. Op site van de landelijke PKN zijn 'voorbeeld consistorie gebeden' te vinden.

Hoe werkt het rondom de ontmoetingszondag (Connexion en eredienst gelijktijdig). De ouderling van dienst van Connexion wordt om 9.30u verwacht waar dan met alle medewerkers in de Fleckeseal een kringgebed is voor de dienst. (Deelname in het gebed is niet verplicht). Om 9.55u is er een gezamenlijk consistoriegebed in de kopieerzaal met beide voorgangers, ouderlingen van dienst en diakenen. De ouderling van dienst van de Flambou gaat hierin voor in gebed. Zowel ouderlingen, diakenen, (gast)voorganger van de Flambou zijn ook welkom aan te sluiten bij het gebed in de Fleckeseal.

Bij een gezamenlijke ontmoetingsdienst is er om 9.45u een kringgebed met de band, ouderling van dienst, diakenen en voorganger in de zaal gelijk achter de kerk. Hierin start de ouderling van dienst het gebed.

Contactpersonen (CP)

Samen met de ouderlingen zijn de contactpersonen verantwoordelijk voor het bezoekwerk in hun pastorale team. Binnen dit pastorale team worden de adressen verdeeld en worden er werkafspraken gemaakt. Een CP fungeert in één en soms meerdere sectoren. Ze zijn samen met de sectorouderling verantwoordelijk voor het bezoekwerk. Ze bezoeken tenminste 1 x per seizoen het hun toegewezen adres(sen) en geven bijzondere omstandigheden (b.v. ziekte etc.) door aan hun sectorouderling. Ze zijn de ogen en oren van de sectorouderling, doch hebben niet diens rol of taken. Ze helpen bij het bezorgen van post, zoals o.a. uitnodigingen brengen voor verjaardag bijeenkomsten 80-plus en zijn daarbij zelf ook uitgenodigd.

Tenminste 1 x per seizoen wordt door de sectorouderling een bijeenkomst georganiseerd met de CP voor het bespreken en overleggen m.b.t. bijzondere situaties en handreikingen in de sectoren.

D

Dienstdoen

Alle ambtsdragers maken deel uit van de kerkenraad die tenminste 8 maal per jaar bijeenkomt. Twee keer per jaar krijgen de ambtsdragers een rooster waarop staat op welke zondag ze dienst hebben. Onderling ruilen is mogelijk. Bij een dienst in de Flambou is er in de regel 1 ouderling en zijn er 2 diakenen. Bij een dienst in de Lantearne en in de Doarpstsjerke is er 1 ouderling en 1 diaken. Voor alle diensten spreekt de ouderling van dienst een consistoriegebed uit. (Zie ook consistoriegebed). Bij binnenkomst gaat de predikant eerst zitten, op de tweede stoel vanaf de kant, de scriba gaat op de hoek zitten. De welkomstwoorden worden door de lector gelezen. Daarna wordt de dominee naar de kansel 'gebracht.' Na afloop van de dienst loopt de ouderling van dienst naar voren om de predikant 'op te halen'. Zowel aan het begin als aan het einde van de dienst wordt een hand gegeven.

Doopdiensten

Ouders die hun kindje willen laten dopen kunnen hiervoor contact opnemen met de predikant. Hij geeft aan betrokkenen door welke dopelingen er zijn. De predikant vraagt aan de betrokken ouderling of die bij een van de doopgesprekken aanwezig wil zijn en of hij/zij als dienstdoende ouderling bij de dienst de doopkaars wil overhandigen. De dames van de bloemencommissie zorgen voor een liturgisch bloemstuk, voor de corsages van de doopouders en de doopkaarsen. (Acties liggen vast in een draaiboekje) (Doopkaarsen zijn op voorraad via de scriba) Voorafgaand aan de zondag van de doop wordt deze doop op de weekbrief bekend gemaakt door de predikant. Omdat het tegenwoordig regelmatig voorkomt dat doopouders ook belijdenis doen: zie ook belijdenisdienst.

Doop/Opdragen

De doop kan worden aangevraagd door alle leden van de gemeente, waarbij in het geval van de kinderdoop één van de doopouders tenminste dooplid dient te zijn. De toelating tot de doop krijgt met name vorm in een gesprek met de doopouders of dopelingen, waarin de betekenis van de doop en het verlangen van de doopouders- en uiteraard in voorkomende gevallen ook dat van de dopelingen- aan de orde komt. In de doopdienst bestaat de mogelijkheid dat ouders die dat nog niet hebben gedaan, belijdenis afleggen van hun geloof. Ook het 'opdragen van kinderen' kan door leden van onze gemeente worden aangevraagd waarvan een van de ouders tenminste dooplid van onze gemeente moet zijn. Het 'opdragen van kinderen' kan in een 'gewone' dienst.

Volwassendoop

Volwassendoop is mogelijk in een reguliere doopdienst, maar ook bestaat de mogelijkheid om dit te doen via onderdompeling. Er is dan eerst een getuigenis dienst in de Flambou, te vergelijken met een belijdenisdienst. Er wordt een getuigenis van geloof afgelegd en een uitleg gegeven. 's Middags is er dan een samenkomst onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad bij een buitenwater of zwembad waar ook gemeenteleden welkom zijn. Daar worden de personen die voor het eerst gedoopt worden ondergedompeld met de doop in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige geest en degene die als kind gedoopt is zal de doopbevestiging ondergaan als teken van zijn keuze voor God om als Christen te leven. Met zijn allen beloven ze betrokken te zijn bij het Koninkrijk van God in kerk en samenleving.

G

Geboorte

Een mededeling van geboorte komt binnen via de ledenadministratie/scriba of rechtstreeks van de predikant/ jeugdwerker. De gegevens komen op de eerstvolgende weekbrief. De jeugdwerker gaat op bezoek en neemt een attentie mee.

Daarnaast is dit voor de ouderling/contactpersoon weer een gelegenheid om een gezin te bezoeken (geen attentie) Aandachtspunt voor dienstdoende ouderling en predikant: Op het moment dat de geboorte op de weekbrief staat, deze geboorte ook noemen bij de voorbede.

Geheimhouding

Zij die een ambt dragen, zij die een dienst of functie vervullen en zij die vanwege gemeente of kerk een taak vervullen, zijn geheimhouding verplicht ten aanzien van alle zaken die hun in de uitoefening van hun ambt, dienst, functie of taak ter kennis komen en een vertrouwelijk karakter dragen. Deze geheimhoudingsplicht blijft bestaan nadat hun ambt, dienst, functie of taak is beëindigd. De geheimhouding geldt ook voor de contactpersonen.

Gastpredikanten

Het preekrooster wordt grotendeels ingevuld door de eigen voorgangers. Gastpredikanten worden gezocht door de preekvoorzitter en staan vermeld op het rooster eredienst.

Het gemeentelid dat contact onderhoudt met de gastpredikant stuurt 10 dagen vooraf een brief/mail met hierin onze 'gewoonten' en een verzoek om de liturgie naar haar te sturen. Deze liturgie wordt aan een aantal betrokken doorgestuurd.

H

Huwelijk

Het bruidspaar meldt zich bij de predikant en die verwijst het paar ook naar de scriba van de kerkenraad. Deze stuurt het a.s. bruidspaar een vragenformulier in en na retourzending stelt zij de intern betrokkenen van dit huwelijk op de hoogte. (Ook de betreffende ouderling en naar de diaconie).

De scriba zorgt voor de mededeling op de weekbrief en de afkondiging in de kerkdienst.

Huwelijksjubilea

Via de ledenadministrateur komt er een lijst voor de sectorteams en bezoekdames. Hieraan wordt aandacht gegeven bij 50, 60, 65 en 70 jaar.

Vanaf 50, 60 en verder 5-jaarlijks een bezoekje en een bloemetje vanuit het sectorteam of bezoekdames. Hierbij even overleggen met de bezoekdames. Twee keer bloemen is niet nodig. Het pastorale team is verantwoordelijk voor de goede afhandeling.

De predikant bezoekt naar eigen inzicht en in overleg met het pastorale team.

Een huwelijksjubileum wordt in overleg met de jubilarissen vermeld in het kerkblad. (Zie ook Attenties)

K

Kaarten

Voor bij de bloemen of om te versturen zijn kaartjes beschikbaar.

Hierop aan de buitenkant een foto van de beide kerken. Aan de binnenkant tekst: Als groet/welkom van de Protestantse Gemeente Surhuisterveen-Boelenslaan

Daarnaast is er nog een kaart die achter gelaten kan worden als het te bezoeken gemeentelid niet aanwezig is. (Bij bezoekjes zonder afspraak) Hierop kunt u uw naam en telefoonnummer invullen. Deze kaarten liggen in de kast achter in de kerkzaal.

Klachten

Het komt soms voor dat leden van het pastorale team of bezoekdames een stuk onvrede treffen bij een gemeentelid over bepaalde zaken. In sommige gevallen is dit een kwestie van luisteren, in andere gevallen moet er praktisch worden gehandeld. Klachten, liefst schriftelijk, kunnen worden doorgegeven aan de voorzitter of scriba van de kerkenraad.

L

Laatste zondag kerkelijk jaar

In de laatste week van oktober verstuurt de commissie 'LZKJ' een brief met hierin een uitnodiging tot het bijwonen van de dienst op de laatste zondag van het kerkelijk jaar, eind november. Deze brief gaat in de meeste gevallen naar het correspondentieadres dat op de rouwbrief is vermeld. Plaatselijke post wordt bezorgd en weer opgehaald door de leden van het pastorale team. In de dienst is een gedrukte liturgie aanwezig. (Via Nijboer Uitvaartzorg). Er is een draaiboekje aanwezig.

M

Mutaties in het ledensysteem

Mutaties in het ledensysteem worden door de ledenadministrateur (LA) verwerkt. Betrokkenen krijgen maandelijks een overzicht en de LA maakt PE-kaarten die worden verzonden naar de betreffende ouderling. Die zorgt dan weer voor verspreiding naar de diverse contactpersonen. Op verzoek van een ouderling wil de LA de PE-formulieren ook printen en bezorgen bij de ouderling.

N

Nieuw ingekomen gemeenteleden voor de protestantse gemeente.

Procedure

Vanuit de Landelijke leden Registratie Protestantse kerk Nederland, LRP, worden kerkleden automatisch overgeschreven bij een verhuizing. Niet alle kerkleden zijn zich hiervan bewust. Sommige komen al jaren niet meer in de kerk en weten niet dat ze nog stonden ingeschreven. Bij een 1e bezoek kan men aangeven of de overschrijving volgens wens is of dat men niets meer met de kerk te maken willen hebben en zich wil laten uitschrijven.

Ook kan men aangeven liever bij de 'oude vertrouwde kerk' te willen blijven, komt voor in en om 't Suyderhuys. In dat geval moet men een 'voorkeurlidmaatschap' aanvragen. Een verzoek tot voorkeurlidmaatschap moet plaatsvinden op initiatief van het kerklid. Het lid moet zich daartoe wenden tot de voorkeurgemeente. Vanuit die gemeente wordt het met de LRP geregeld.

Praktische werkwijze

De ledenadministratie verwerkt de binnengekomen mutaties van de LRP en mailt naar alle ouderlingen maandelijks een totaaloverzicht van alle mutaties en de specifieke mutatiekaarten die bij de sector horen. De ouderling, soms de contactpersoon, gaat bij nieuw ingekomen gemeenteleden op bezoek en neemt het formulier 'nieuw ingekomen gemeenteleden' mee. Na invulling gaat dit formulier retour naar de ledenadministrateur. Hij zorgt ervoor dat de gegevens bij de administratie kerkelijke bijdragen, administratie kerkbode en de bezoekdames komen.

Formulier nieuw ingekomen gemeenteleden

Dit is digitaal verkrijgbaar bij de ledenadministratie of bij de scriba.

O

Ons Groot gezin

Zie bezoekdames

Ouderenpastoraat

Het ouderenpastoraat verschilt niet wezenlijk van 'gewoon' pastoraat. In alle pastorale teams komen ouderen voor maar Pastoraal Team VI staat bekend als 'de ouderen sector'.

Overleg

Goed overleg/communicatie is onmisbaar en een absoluut vereiste voor een optimaal functioneren van goed kerkenwerk. Probeer alert te zijn. Via de telefoon en de mail is veel mogelijk.

1 x per jaar is er een avond voor Vorming & Toerusting voor alle pastorale werkers en de bezoekdames. Daarnaast is het overleg binnen het eigen pastorale team van belang. De ouderling roept dan samen, bij voorkeur in elk geval eenmaal per seizoen. Verder, zoals al eerder genoemd, bij lief en leed zijn ook de bezoekdames betrokken. Bij ziekte en verjaardag is het verstandig om even te overleggen om te voorkomen dat er (te) veel bezoek in een kleine periode komt. Het initiatief tot overleg ligt bij de ouderling of bij een contactpersoon uit het team.

Overlijden

Een mededeling van overlijden komt binnen bij het meldpunt overlijden, zie Kruispunt. Hij maakt het bericht van overlijden voor in de dienst. Het bericht van overlijden gaat naar een aantal betrokkenen en ieder haalt zijn actie daaruit. De betrokken ouderling is ouderling van dienst of regelt een vervanger. Er is een model bericht van overlijden beschikbaar en hierin zijn ook de acties genoemd. Er is geen diaken aanwezig bij een begrafenisdienst. Een predikant/pastor en een ouderling en/ of contactpersoon volstaan.

De bode van de begrafenisvereniging regelt het kerkgebouw met de koster en geeft in de regel de liturgie van de dienst aan de organist door. In de regel wordt de organist door de koster gevraagd. De scriba houdt een lijst van overledenen bij voor de laatste zondag van het kerkelijk jaar. (Zie ook laatste zondag kerkelijk jaar)

Het In Memoriam voor Kruispunt wordt door de voorganger of door de familie aangeleverd.

P

Pastoraal team

U komt in dit overzicht de begrippen 'sector' en 'pastoraal team' tegen.

Alle straten van Surhuisterveen hebben een sectornummer gekregen. Meerdere straten hebben hetzelfde sectornummer zodat er een verdeling van 15 sectoren is.

Er zijn 6 pastorale teams en de 15 sectoren zijn onder deze pastorale teams verdeeld. De gebruikte term 'sectorouderling' is vervallen.

Pastoraal overleg

Tenminste drie keer per seizoen komen alle ouderlingen bijeen, samen met de voorgangers.

De bijeenkomsten zijn in september/oktober, januari/februari en mei. Tenminste eenmaal worden de contactpersonen hiervoor ook uitgenodigd.

Pastoraat door ouderlingen/contactpersonen Teams

De pastorale bearbeiding van de gemeente is verdeeld over 6 pastorale teams. Elk pastoraal team heeft 1 ouderling en een aantal contactpersonen en bearbeidt een aantal sectoren. (Straten worden door middel van sectoren, 1 tot en met 15, weergegeven.)

Pastoraal Team VI heeft 2 ouderlingen. Binnen het pastorale team is men gezamenlijk verantwoordelijk voor het bezoekwerk.

Elk pastoraal team heeft minimaal 1 x per seizoen overleg over het (gedane) bezoekwerk. Voor ouderlingen/diakonen en contactpersonen werkzaam in het pastoraat wordt eenmaal per seizoen een ontmoeting georganiseerd, waarbij het pastoraat centraal staat (handreikingen voor gesprekken, situaties etc.) Een pastoraal team vult de eigen overleggen zelf in.

Taken

- Alle toegewezen adressen binnen een Pastoraal Team zo mogelijk eenmaal per jaar bezoeken, hierbij (zo mogelijk) rekening houdende met de wensen van de gemeenteleden. Er zijn gemeenteleden die bezoek niet nodig/gewenst vinden.
- Bezoek aan nieuw ingekomen gemeenteleden. Betrokken ouderlingen of contactpersonen worden hierover geïnformeerd via de ledenadministratie.
- Meeleven (kaartje/bezoekje) bij ziekte, overlijden en andere omstandigheden van lief en leed; (hiervoor mutaties in kerkbode/weekbrief bijhouden)
- Met de predikant de kerk vertegenwoordigen bij (rouw)/trouwdiensten,
- Bezoek bij bijzondere gelegenheden (huwelijksjubilea e.d.);
- Bijzonderheden doorgeven aan predikant/ secretaris (weekbrief);
- Meewerken aan het rondbrengen van poststukken van de kerk
- Deelnemen aan het pastoraal beraad en het sectoroverleg; (Zie ook Contactpersoon)

Bezoek

Hoe ziet een pastoraal bezoek eruit?

Dat kan heel verschillend zijn. De inhoud van een bezoek hangt uiteraard sterk af van de situatie en van de verwachtingen van degene(n) die bezocht word(t)(en). Het is goed daar openlijk naar te vragen.

Sleutelwoorden bij het bezoekwerk zijn echter altijd luisteren, belangstelling en meeleven. Het gaat erom dat we in opdracht van onze Heer gestalte geven aan het omzien naar elkaar.

Een gesprek kan gaan over van alles (wel en wee, gezin en familie, gezondheid, werk, hobby), maar omdat de ouderling/contactpersoon namens de kerk komt, staat zo'n ontmoeting altijd in een bepaalde context en zullen meestal ook geloof en kerk daarin een rol spelen.

Soms zal een gesprek een vertrouwelijk karakter hebben. Het spreekt vanzelf dat de ouderling/contactpersoon daar dan ook heel zorgvuldig mee omgaat. (Zie ook 'Geheimhouding')

Als een contactpersoon inschat dat er behoefte is aan een bezoek van een ouderling/predikant, zal hij/zij dat aan de betrokken predikant doorgeven.

S

Sector

Je komt in dit overzicht de begrippen 'sector' en 'pastoraal team' tegen. Alle straten van Surhuisterveen hebben een sectornummer gekregen. Meerdere straten hebben hetzelfde sectornummer zodat we op 15 sectoren uitkomen. Er zijn 6 pastorale teams en de 15 sectoren zijn onder deze pastorale teams verdeeld. Een ouderling is aanspreekpunt voor de sectoren behorende tot het pastorale team maar zal niet alle adressen zelf bezoeken.

V

Vergaderingen kerkenraad

De vergaderingen van de kerkenraad worden 10x per jaar gehouden. Van tevoren wordt de agenda gemaild met de stukken die tijdens de vergadering op de agenda staan. De agenda wordt vooraf door het moderamen opgesteld. Aan het begin van de vergadering zijn aanvullingen/wijzigingen in de regel mogelijk.

Voorgesteld

Het college van kerkrentmeesters kent ouderling-kerkrentmeesters en kerkrentmeesters, het college van diakenen kent diakenen en diaconaal rentmeesters. Kerkrentmeesters en diaconaal rentmeesters worden niet bevestigd maar wel tegelijk met de bevestigde ambtsdragers voorgesteld aan de gemeente. Ze doen volwaardig mee in het college van kerkrentmeesters/ college van diakenen maar zijn geen lid van de kerkenraad.

W

Weekbrief

De samensteller van de weekbrief krijgt de informatie (ziekenhuisopname/ontslag, geboorte en overlijden) rechtstreeks van de betrokkene of via de predikant, ouderling, contactpersoon of vanuit de gemeente. Hij wil wel graag weten of de betrokkene een bezoek/vermelding weekbrief op prijs stelt.

Mededelingen moeten voor elke donderdagavond 18.00 uur binnen zijn op genoemd mailadres.

Werkverdeling predikant, pastor, jeugdwerker

Ds. Hans de Jong	gemeenteleden 50-79 jaar
Trijntje Klok	gemeenteleden vanaf 80 jaar
Anne Willem Hoekstra	gemeenteleden tot en met 49 jaar

Bezoekdames: via Baukje Pool ietsenbaukje@gmail.com

Contact met gastpredikanten: tea.atsma@kpnmail.nl

Huwelijksjubilea in Kruispunt: via de scriba: scriba@pgsb.nl

Commissie LZKJ: via Mattie Bruining m.bruining@chello.nl

Overige adressen zie Kruispunt